

je častno branil, niso mu mogli ti »nemški« korenjaki sablje izviti. Na srečo prideta častniku na pomoč dva pijonirja in pošteno naklestita te tri nemškonacionalne junake, s katerimi ima sedaj opraviti sodišče. Upamo, da jim bo le-to »preicno« nemško kri že ohladilo, na višjem mestu pa morajo spoznati naše prusake!

Od Sv. Križa na štajarsko - koroški meji. (Škof kot romar.) V tukajšnji romarski cerkvi se sicer vsak petek skoz celo leto mnogo pobožnega ljudstva zbira, ker se tu vselej najmanje po tri sv. maše služijo. V petek pa, katerega dne se je obhajal praznik presv. Srca Jezusovega, smo videli tukaj posebnega romarja. Celovski milostljivi knezoškof so namreč tu sem na božjo pot prišli. Birmovali so prejšnje dni v okolici, ta dan pa so za obiskanje Sv. Križa odločili. Ob 7. uri zjutraj so prišli v cerkev, so v navadni klopi do pol desete ure (torej poltretjo uro) deloma iz bukvic, deloma sv. rožni venec pobožno molili, in ob 1/2 10. uri sv. mašo služili. Popoldne so ljubeznjivega, v tem kraju povsod spoštovanega šentjanskega župnika, č. g. Petra Vozu, obiskali in se tam precej dolgo mudili. Proti večeru so se peljali v Spodnji Dravograd k vlč. g. proštu prenočit, v soboto za rano zjutraj pa so na visoko goro Sv. Lovrenca nad Ljibelicami potovali k birmovanju.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo svetli cesar so podelili nadvojvodi Otonu vse pravice, katere je imel njegov pokojni oče, nadvojvoda Karol Ludovik, tudi nekatere take pravice, ki jih imel pokojni cesarjevič Rudolf. — Gosposka zbornica ima danes in jutri sejo, in se torej jutri zaključí državni zbor. — Nižje-avstrijski deželni zbor se snide dne 1. julija, da vsprejme novi volilni red za deželni zbor. Vsled te postave bodo tudi na kmetih volitve direktne.

Češko. Iz Budapešte se te dni razglša, da Ogr niso zoper to, ako se na Češkem uvede državno pravo in se dajo svetli cesar kronati za češkega kralja; toda mladočeški poslanci morajo glasovati za pogodbo avstro-ogersko, kakoršna je do zdaj bila. Ne bode šlo!

Štajarsko. Kakor smo zadnjič omenili, bil je dne 17. junija ministerski predsednik, grof Badeni, v Gradcu. Odtod se je odpeljal na gornjo Štajarsko v Ljubno in Eisenerz, da si je ogledal razne rudniške naprave, potem pa se je vrnil na Dunaj.

Koroško. Slovenci dobro vedó, kake važnosti so shodi, zato skoro ne mine nobena nedelja, da ne bi bil tu ali tam shod slov. katol. političnega in gospodarskega društva. V nedeljo je bil tak shod v Žrelcu pri Celovcu.

Kranjsko. Deželni predsednik Hein se ne sme ponašati ne s svojim katoličanstvom, ne s svojo nepristranostjo, sicer ne bi dal državne podpore protestantski kapelici v Ljubljani 12.000 gld., cerkvi Srca Jezusovega pa samo 3000 gld. — Vlada je ustanovila mesto melioracijskega inženirja za Kranjsko. Začasna služba je že razpisana.

Primorsko. Društvo »Sloga namerava v Gorici ustanoviti višjo deklisko šolo. — Tudi goriški učitelji si želé zboljšati stanje. Dobro! Toda ni dobro se izročati katerikoli stranki, ki samo dela obljube, storiti pa ne more ničesar.

Ogersko. Delegacije so letošnje delo končale v soboto. Šlo je sila gladko; toda sila trda bo s plačevanjem davkov. — Poslanska zbornica je vsprejela postavu, ki določa, da je volitev neveljavna, ako se med

volitvijo agituje zoper civilni zakon, ali če duhovnik na cerkvenem mestu skuša z besedo uplivati na volitve. To je naravnost naperjeno proti katoliški duhovščini. — Oni dan so framasoni v Budapešti slovesno odprli svojo palačo. Prišli so razni glavarji in udrihali tudi po dr. Luegerju.

Vnanje države.

Rim. V ponedeljek so sv. oče v zboru kardinalov govorili v zedinjenju razkolnikov in krivovercev s sv. katol. cerkvijo ter o papeštvu in so imenovali štiri nuncije, med temi dunajskega, nadškola Agliardija, za kardinale in 18 laških škofov. — Novi dunajski nuncij ni postal Ajutti, nuncij v Monakovem, ampak uditore Taliani.

Italijansko. Kralj Umberto je imenoval generala Baldissera vitezom vojaškega reda »Savoia«, menda zato, da ta ni ničesar druga dosegel z Abesinci kakor mir, ki zdaj vlada po vsej Masavi. Od onod odpuštujejo te dni vsi oni vojaki, katerih ondi ni treba.

Francosko. V soboto je poslanska zbornica skoro enoglasno sklenila, da je znanprej otok Madagaskar v vshodni Afriki francoska naselbina in da se ondi odpravi suženjstvo. Tamošnji kraljici ostane samo ime.

Angleško. Nova šolska postava, ki bode v prid verskim ljudskim šolam, pride v tretje branje še le o novem letu. Tej postavi sila nasprotujejo liberalci in sploh vsi sovražniki sv. vere.

Nemško. Oni dan so v državnem zboru interpelovali vlado katoliški poslanci, čemu da se ne predloži zveznemu svetu že lani vsprejeta postava, vsled katere se smejo jezuiti vrniti na Nemško. Res, protestantska vlada se jezuitov boji, socijalni demokratje pa ne.

Rusko. Koncem tega meseca se vrne car s carico v Petrograd, kjer se za slovesni vsprejem delajo velikanske priprave. — Rusija in Japan sta se dogovorila zaradi Koreje v vshodni Aziji. Koreja postane samostojna država.

Turško. V Vanu, glavnem mestu Armenije, so pred tednom bile krvave rabuke med Turki in kristijani. Padlo jih je kacic 50. — Tudi Druzi ob Libanonu se zopet puntajo. Nedavno so popolnoma uničili več sto turških vojakov. — Po vsej Kreti je ustaja razširjena. V nedeljo je blizu mesta Vasileiro vnel hud boj med turškimi vojaki in ustaši, ki je trajal cel dan.

Za poduk in kratek čas.

Poročila iz Rima.

(Piše Fr. Kovačič.)

IV. Na italijanski božji poti.

(Dalje.)

Počasi smo se pripeljali v mesto Nepi, ki je bilo nekdanj papeževa trdnjava. Tukaj so se papeževe čete morale umakniti Garibaldijancem, ki so dne 13. septembra 1870. l. zasedli to trdnjavo in potem imeli odprt pot proti Rimu. Mestice ni večji, kakor naši trgi, vendar ima škofijski sedež. Tukaj je bilo že vse v praznični opravi, zeleni slavoloki so pozdravljali Marijine romarje. Ljudstva je kar mrgolelo, da so se vozovi komaj pomikali po cesti.

Okoli devete ure smo prišli v romarsko mestice Sv. Elija. Tukaj je bilo vse po koncu. Hiše so bile vse okrašene z zastavami, cvetjem, preprogami. Ker so v hiši premogli, vse so obesili na okna in vogle, celo posteljne prte sem videl viseti raz oken, ker drugo niso imeli. Ljudstva se je kar trlo. Tu so hiteli domači

meščani sem ter tje v praznični obleki, tu se je rimska gospoda pomikala skozi goste množice; kakor klasje so se valile neštnevilne trume priprostega laškega ljudstva.

Rekel bi, cela starodavna Etrurija se je zgrnila ta dan k Marijinemu svetišču, brhki Sabinci in Sabinke so prijezdili na osli iz sabinskih gor, sosedni Umbrijec je zapustil svoje planine in prišel poklonit se Madonni.*) Povsod je odmevalo petje in godba od grebenastega pečevja. Celo kraljévi »karabinerji« (vojaki) so bili ta dan v paradi. Ko smo prišli do frančiškanskega samostana, od koder je imela iti procesija, stalo je že vse pripravljeno, nestrno pričakujoč trenutka, da se prikaže podoba Marijina. Tu je stala dolga vrsta belo oblečenih deklic, trije glasbeni zbori in pa različne bratovščine s svojimi zastavami.

Kake štiri moške bratovščine sem videl, in vsi moške so imeli posebno obleko, belo, rdečo, modro, z bratovskimi znamenji na prsih. V resnici, pohvaliti moram italijanski moški spol. Pri nas se moške le mrzlo držijo proti bratovščinam in mislijo, da so take reči le za ženske. Lah pa čisto drugače. Mladi fantje in resni možaki so ponosno stali v svojih opravah, moške so peli, moške vesili vence, kjer je bilo še treba. V obče Lah se ne sramuje pokazati prav očitno svoje vere, posebno, kadar gre za čast Marijino. Čimbolj se je približaval čas službe božje, tem živahnejše je postajalo vse. Zraven samostana je bil pod milim nebom pripravljen oder. Domači škof nastopi in začne govoriti v čast Marijino. To Vam je bilo čudno! Kadar je izrekel ime Marijino, vselej je iz tisoč grl zagrmelo: »Viva Maria!« Naj živi Marija!

Po pridigi se je začela vrstiti procesija. Petdeset topičev je počilo in naznanilo daleč okoli, da se začne slovesno opravilo. Vsi zvonovi po cerkvah so zazvonili (sicer majhno mestice ima štiri cerkve!), godba je zagrnila, naposled se iz samostanske kapelice prikaže podoba Marijina. Ko jo je ljudstvo zagledalo, je vse iz enega grla zaupilo: »Viva Maria! Viva Maria!« Podoba so nosili štirje menihi. Pred podobo je frančiškanski gvardijan nosil na dragoceni blazini kroni za Marijo in Dete.

Procesija je bila v resnici veličastna. Mi ptujci smo gledali kakor zamaknjeni čaroben prizor. Svet v tem kraju je tudi čuden. Globok in divji jarek se razteza od izhoda proti zahodu. Napravile so ga v davni dobi ognjene sile in pa hudourniki. Na obeh straneh jarka se pa vzdigujejo gole in strmne pečine, da niti maček ne bi mogel po njih plezati. Na dnu tega jarka stoji starodavna Marijina cerkev. Do cerkve se more priti le od dveh strani; na izhodu vodijo iz samostana, nekaj časa pod zemljo, stopnice in potem ozka pot ob robu pečevja. Na zahodni strani, kjer se stikata dve panogi gorovja, je nekak žleb in tukaj se vije kakor kača ozka steza na dno jarka. Tod se je pomikala procesija.

Nepopisljiv prizor je bil to. Prednji del procesije je bil že pri cerkvi, zadnji pa še na vrhu. Nebrojne zastave so vihrale, bele deklice, bratovščine, duhovniki v slovesni obleki, vse to je dajalo procesiji nekak pesniški čar. Visoko v zraku se je pa zibala sred procesije krasna Marijina podoba.

In iz tisočerihih grl je gromovito odmevalo: Viva Maria! V resnici, kdor hoče vedeti, kako se Marija časti, moramo videti Lahe na božji poti. Ob taki priliki Lah ne pozna mej svojega navdušenja. Njegova živa narava se pokaže tukaj v najlepši sliki. Opaževal sem natančno posamezne ljudi in skoro da sem videl vsakemu na dno duše. Obličje se jim je žarilo, oči so se jim svetile kakor

plamen, celo telo je bilo kakor na perju. Moški so klobuke kvišku metali od veselja, ženske pa so z robei mahale v pozdrav Mariji. Pri nas cesarja navdušeno pozdravljajo, ali to je le slaba primera, kako Lah pozdravljajo Madonno.

Italijan je že take narave, kar v srcu čuti in misli, to mora izbruhniti na dan. Kadar mu srce prekipi navdušenja do Madonne, potem gromovito kliče: »Viva Maria!« Videl sem, kako so celo gospodje posvetnega stanu pošiljali Mariji poljub. Če namreč Lah ne more do podob, da bi jo poljubil, tedaj se spusti na kolena, poljubi svojo roko in jo stegne proti Mariji. To je potem toliko, kakor bi podobo samo poljubil. Ko je procesija prišla do cerkvenih vrat, nastal je tukaj pravi boj. Ljudje so hoteli siloma vdreti v cerkev, stražniki pa jih niso pustili, ker bi drugače duhovniki s podobo morali zunaj ostati. Zastonj je bila prošnja, zastonj kreg. Jaz sem se pa zmešal med rimske pevce in z njimi mahnil v cerkev. Notri je že bilo precej bratovščin, navdušeno so vsi peli Marijine pesmi. Ko je duhovščina prišla v cerkev, pustili so tudi ljudstvo notri. Kakor čebele iz panja, tako so vreli v cerkev. Ko so podobo postavili na veliki oltar, je cela cerkev zaklicala: »Viva Maria!« Romarji so imeli sveče in so jih sedaj prižgali.

Eden duhovnik je bral papeževo pismo, s katerim sv. oče dovoljuje, da se krona Marijina podoba, a nikdo ga ni poslušal. Vseh oči so bile obrnjene na Marijo in neprenehoma je grmelo »Viva Maria!« Šele ko se je začela sv. maša, se je ljudstvo komaj umirilo. Maševal je nadškof Jožef Maria Kostantini, ki je h kratki kanonik vaticanske cerkve sv. Petra. Med sv. mašo je drug škof v lepem nagovoru razložil, zakaj Marija služi naše čiščenje.

Jako vspodbudno je bilo, da je več odlične gospode sprejelo sv. obhajilo. Po sv. maši je nadškof pritiski dragoceni kroni na glavo Mariji in Detetu. Slovesna tišina je nastala v cerkvi, ko je pa škof povzdignil kvišku kronano sliko Marijino, priklopelo je navdušenje do vrhunca. Godba je začesala, da se je zidovje treslo, ljudstvo pa je iz vsega grla upilo: »Viva Maria!«

Šele čez nekaj minut se je poglelo valovje navdušenja, in potem je vsa cerkev s škofom enoglasno zapela »Te Deum laudamus«. V resnici, ni bilo človeka v cerkvi, ki bi ne bil ganjen, posebno nas ptujcev se je močno prišla nenavadna udanost laškega ljudstva do nebeske kraljice.

Če se ti ljudje tako veselijo kronanja podob, Marijine — misli sem si —, kako veselje je moralo neki biti med angelji, ko je bila Marija v nebesih kronana! Bila je že ena ura, ko se je končala predpoldanska slovesnost. Č. oo. frančiškani so nas Rimljane prav prijazno pogostili. Prav debelo sem gledal, ko sem v tem zakotnem kraju našel dva nemška frančiškana. V resnici, Nemci so kar preplavili Italijo novejši čas.

(Dalje prih.)

Smešnica. »Koliko cenite svoje vole« vpraša kupec na sejmu mladega gospodarja. »Undert lufcen« mu oni odgovori. Kupec se malo zavzame, a pokliče nekolicino priče ter našteje prodajalcu brez velikega barantanja sto in petnajst gold. Pa oni zraste, se jezi in kriči, da hoče imeti 50 in sto. — »Pa drugokrat po domače povejte«, dobi v odgovor.

Razne stvari.

Domače. (Mil. knezoškof) se prihodnjo soboto popoldne odpeljejo na kanonično vizitacijo in birmovanje

*) »Madonno« imenuje Lah Marijo; po naše bi se reklo: moja Gospa.